

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIEÄMBETET

UV RAPPORT 2013:99

ARKEOLOGISK UTREDNING

Arbottna på Muskö

Södermanland; Haninge kommun; Muskö socken; Arbottna 1:28

Wivianne Bondesson

UV RAPPORT 2013:99

ARKEOLOGISK UTREDNING

Arbottna på Muskö

Södermanland; Haninge kommun; Muskö socken; Arbottna 1:28

Dnr 3.1.1-1617-2013

Wivianne Bondesson

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉAMBETET

Riksantikvarieämbetet,
Arkeologiska uppdragsverksamheten (UV)
UV Mitt

Kontoret i Hägersten:
Instrumentvägen 19
126 53 HÄGERSTEN
Fax: 010-480 80 94

Kontoret i Uppsala:
Portalgatan 2
754 23 UPPSALA
Fax: 010-480 80 47

Tel.: 010-480 80 00

e-post: uvmitt@raa.se
e-post: fornamn.efternamn@raa.se
www.arkeologiuv.se

© 2013 Riksantikvarieämbetet
UV Rapport 2013:99

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Gävle 2013. Medgivande I 2012/0744.
Kartor är godkända från sekretessynpunkt för spridning.

Bildredigering Karlis Graufelds
Layout Åsa Östlund
Omslag

Framsida: Högberga. Foto: Wivianne Bondesson.

Baksida: Gravfältet Muskö 18:1 strax utanför utredningsområdet. Foto: Wivianne Bondesson..

Tryck/utskrift Elanders Sverige AB, 2013

Innehåll

Sammanfattning 5

Inledning 5

Antikvarisk bakgrund 5

Arkeologisk potential inför utredningen 6

Målsättning 6

Metod 8

Resultat 8

Fasta fornlämningar 8

Övriga kulturhistoriska lämningar 8

Utgår 12

Referenser 12

Muntliga uppgifter 12

Kartor 12

Administrativa uppgifter 13

Bilagor 13

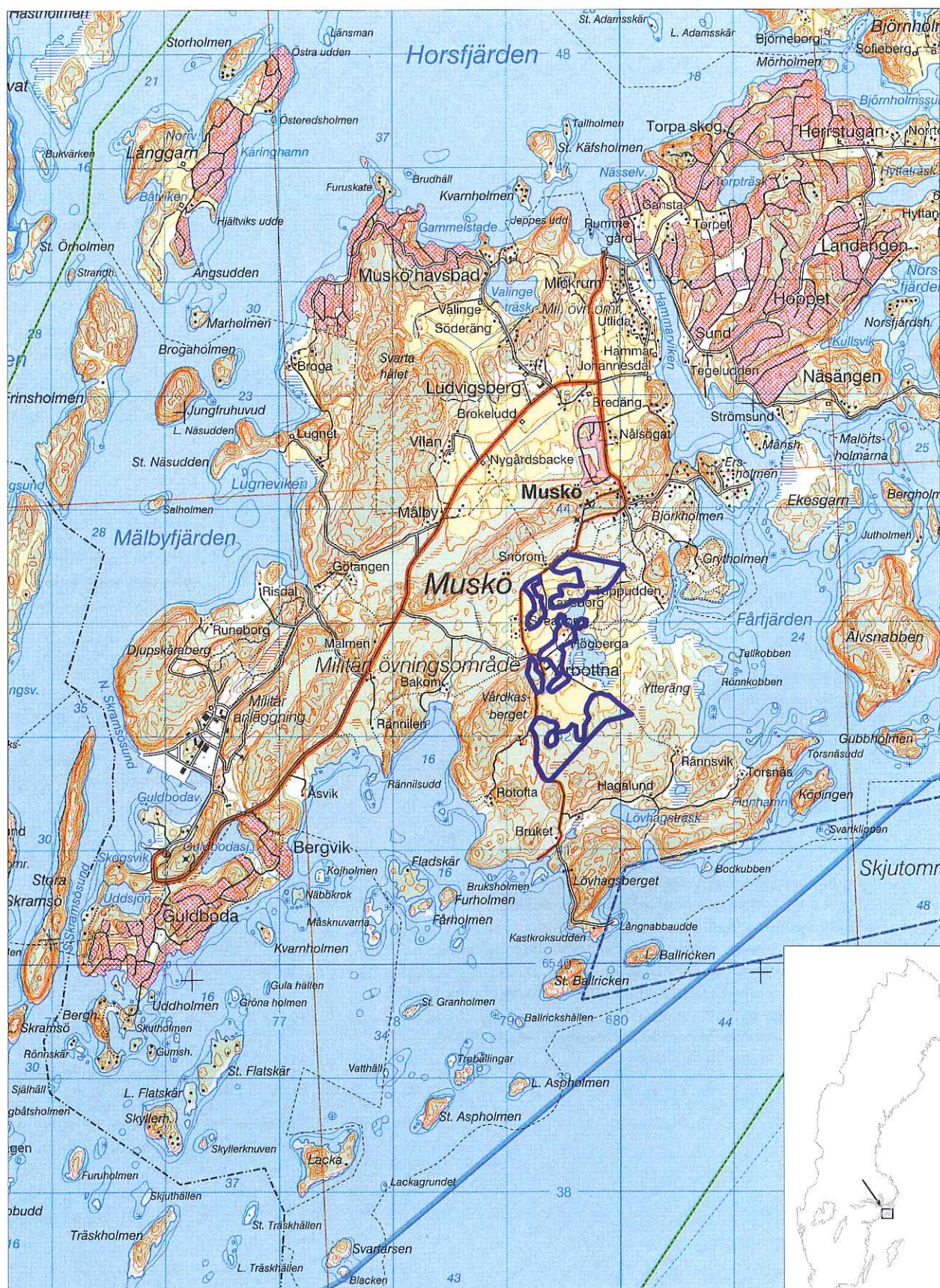
1. Objekttabell 13

2. Schakttabell 15

3. Fyndtabell 16

Figurer

1. Utredningsområdet markerat på utdrag ur Topografiska kartan. Skala 1:50 000.....	4
2. Resultatkarta över utredningsområdet med objekt markerade. Baserad på Ekonomiska kartan. Skala 1:7 000.....	7
3. Objektlista över utredningsområdet med objekt och schakt markerade. Baserad på Ekonomiska kartan. Skala 1:4 000.....	9
4. Rektifierad karta, geometrisk avmätning från år 1638, med resultaten markerade. Skala 1:4 000. Rektifiering av Helen Grenler.....	10
5. Rektifierad karta, arealavmätning från år 1773, med resultaten markerade. Skala 1:4 000. Rektifiering av Helen Grenler.....	11

Figur 1. Utredningsområdet markerat på utdrag ur Topografiska kartan blad 9I. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

På uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholms län har Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska uppdragsverksamheten, UV Mitt genomfört en arkeologisk utredning inom del av Arbottna 1:28, Muskö socken, Haninge kommun i Södermanland.

Totalt 50 objekt registrerades varav en lokal med två objekt var registrerade i FMIS sedan tidigare (Muskö 20:1–2).

Av nyregistreringarna var 40 övriga kulturhistoriska lämningar, i detta fall framför allt sentida röjningsrösen men även sentida bebyggelselämningar av olika slag.

Nio av objekten utgick då de inte uppvisade några förhistoriska indikationer vid utredningsgrävningen.

Inledning

På uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholms län har Riksantikvarieämbetets arkeologiska uppdragsverksamhet, UV Mitt genomfört en arkeologisk utredning inom del av fastigheten Arbottna 1:28, Muskö socken, Haninge kommun, Södermanland. Utredningen sker inför planprogram för Drömgården på Muskö (DreamFarm International AB). Utredningsområdet är uppdelat i sex separata områden av varierande storlek, sammanlagt drygt cirka 0,5 km² stort. Det utgörs av skogklädda moränhöjder och bergshöjder i söder, väster och norr, av tomt/parkmark runt gårdarna Arbottna och Högberga samt av odlingsmark i de centrala delarna. Höjden över havet varierar mellan 5 och 30 meter.

Antikvarisk bakgrund

Området inventerades första gången år 1951 och revideringsinventerades år 1978. Inom utredningsområdet fanns sedan tidigare en lokal med två objekt registrerade i Fornminnesregistret (FMIS), Muskö 20:1–2.

Objekten utgjordes av två fornlämningsliknande lämningar, i detta fall sentida odlingsrösen som p.g.a. likhet med stensättningar registrerats för att undvika framtida förväxling.

I närområdet finns ytterligare lämningar, framför allt finns här ett yngre järnåldersgravfält, Muskö 18:1, med sammanlagt åtta gravar, två högar och sex runda, övertorvade stensättningar. Deras storlek varierar mellan 3–9,5 meter i diameter. Ytterligare en uppgift om en stensättning finns i västra kanten av området, Muskö 2:1. Den kunde inte återfinnas vid revideringsinventeringen år 1978 och inte heller vid den nu aktuella utredningen. Den angavs redan år 1951 vara en moränbildning. Ytterligare fornlämningsliknande lämningar i närområdet är Muskö 18:2, 19:1, 21:1–2 och 54:1. Vid den näst sist nämnda är även en sentida husgrund, Muskö 21:3. Ännu en bebyggelselämning finns i närområdet, Muskö 8:1. Det är en rest efter en jordkällare och ytterligare tre ingrävningar finns i strandbrinken. De lig-

ger lite konstigt till i förhållande till den övriga bebyggelsen och man kan därför anta att de kanske haft ett militärt ursprung eller börjat som täkter.

Vidare är byggnaderna efter godset Arbottna beskrivna i FMIS, såväl huvudbyggnaden som den kvarvarande västra flygeln, Muskö 77:1.

Arbottnas historia nedtecknas första gången 1554 där "Joonn Monsson i Arbothna" nämns i Stockholms tänkebok (SOFI). I SOFI är Arbottna omnämnt som tre gårdar med 2/3 mantal. Detta stämmer väl överens med den geometriska avmätningen från 1638 där "Norregården", "Millangården" och "Södregården" återfinns. Arbottnas ägarinna Anna Christina Bååt, gift Banér, lät år 1680 uppföra säteribyggnader med ladugårdar. År 1699 indrogs Arbottna till Kronan men fick behålla sin säterirätt för 18 gårdar. Enligt uppgift drivs därefter Arbottna av arrendatorer fram till år 1736. En av ägarna därefter, statssekreterare Segerlund, gick ett våldsamt öde till mötes då han en natt i juli månad blev skjuten till döds från sitt sängkammarfönster. Det var hans egen betjänt som utförde dådet tillsammans med en båtsman Örn. De båda avrättades samma år. Arbottnas nuvarande manbyggnad uppfördes på 1790-talet med likadan exteriör som säteriet Ludvigsberg fått redan år 1776. Senare, på 1870-talet, till- och ombyggdes byggnaden till sin nuvarande stil.

Arkeologisk potential inför utredningen

Utredningsområdets arkeologiska potential utgjordes framför allt av möjligheten att hitta boplatser från den befolkning som fanns i området under slutet av jägarstenåldern och framåt. På Muskö finns närvaro från stenåldern och framåt. Speciellt angeläget var det att söka efter den bosättning vars inbyggare begravt sina döda på gravfältet Muskö 18:1 liksom att finna spår efter den historiska gårdstomten "Södregården".

Målsättning

Den övergripande målsättningen vid en särskild arkeologisk utredning är att lokalisera och fastställa fornlämningar. Vid inventering av fornlämningar noteras ovan mark synliga lämningar samt gynnsamma lägen för boplatser. Status för eventuella boplatslägen fastställs genom utredningsgrävningar. På ett vidare plan syftar utredningen till att underlätta planprocessen så att man kan undvika, alternativt minimera ingrepp i fornlämningar. Följande mer specifika målsättningar för det aktuella området kunde urskiljas:

- Identifiera boplatser från neolitisk tid och framåt.
- Inventeringen ska också redovisa för utmarksområden typiska lämningar såsom torp, kolmilor och tjärdalar.

Figur 2. Resultatkarta över utredningsområdet med objekt markerade. Baserad på Ekonomiska kartan, blad 9I 8g. Skala 1:7 000.

Metod

- Arbetet inleddes med en kort genomgång av bakgrundsmaterial som excerptpärm, befintliga historiska kartor och geologiska kartan. De två äldsta historiska kartorna har rektifierats.
- Inventering i fält varvid nya och möjliga fornlämningar identifierades. Dessa har beskrivits kortfattat och mätts in med GPS.
- Utredningsgrävning av möjliga fornlämningar, här boplatslägen och en gårdstomt, har utförts med hjälp av traktorgrävare varvid mindre schakt tagits upp ner till anläggningsförande alternativt orörd nivå. Vid behov finrensades ytan för hand. Efter dokumentation och inmätning lades schakten igen. Ett objekt har undersökts med handredskap då platsen inte var tillgänglig med maskin. Efter avtorvning grävdes provgropar med skärslöv.
- Sammanställning och analys av resultaten presenteras i denna rapport.

Resultat

Vid utredningen registrerades 49 objekt som inte var registrerade i FMIS sedan tidigare. Av dessa utgick nio då de inte uppvisade några förhistoriska indikationer vid utredningsgrävningen.

En lokal med två objekt fanns registrerade i Fornminnesregistret (FMIS) sedan tidigare, Muskö 20:1–2. Bedömningen av denna kvarstår.

Fasta fornlämningar

Inga nya fasta fornlämningen påträffades inom utredningsområdet.

Övriga kulturhistoriska lämningar

Fyrtio objekt har klassats som övriga kulturhistoriska lämningar.

Två av objekten (objekten 223 och 227) härrör från en lägenhetsbebyggelse, som dock inte har återfunnits på någon historisk karta. De utgörs av en husgrund belägen på tämligen plan mark i en flack sydsydost-sluttning i vad som idag är skog, med en gedigen, kallmurad jordkällare strax öster därom. Området som sådant är otroligt nedskräpat med rikligt med lämningar från sen historisk tid. Här finns även några sentida röjningsrösen, se nedan.

Vidare registrerades tomten efter gården Högberga och två därtill hörande uthusgrunder (objekten 205 och 206). Gården benämns Högberga på ekonomiska kartan från 1951 men återfinns på 1773 års karta som beskriver Arbottna sätesgård. Var beteckningen Högberga kommer ifrån är inte helt klarlagt. Tomten är bebyggd med mangårdsbyggnad och uthus. Uthusgrunden, objekt 206, är osäker och det kan inte uteslutas att det åtminstone delvis handlar om röjningssten. Platsen överensstämmer dock med platsen för ett uthus på 1773 års karta.

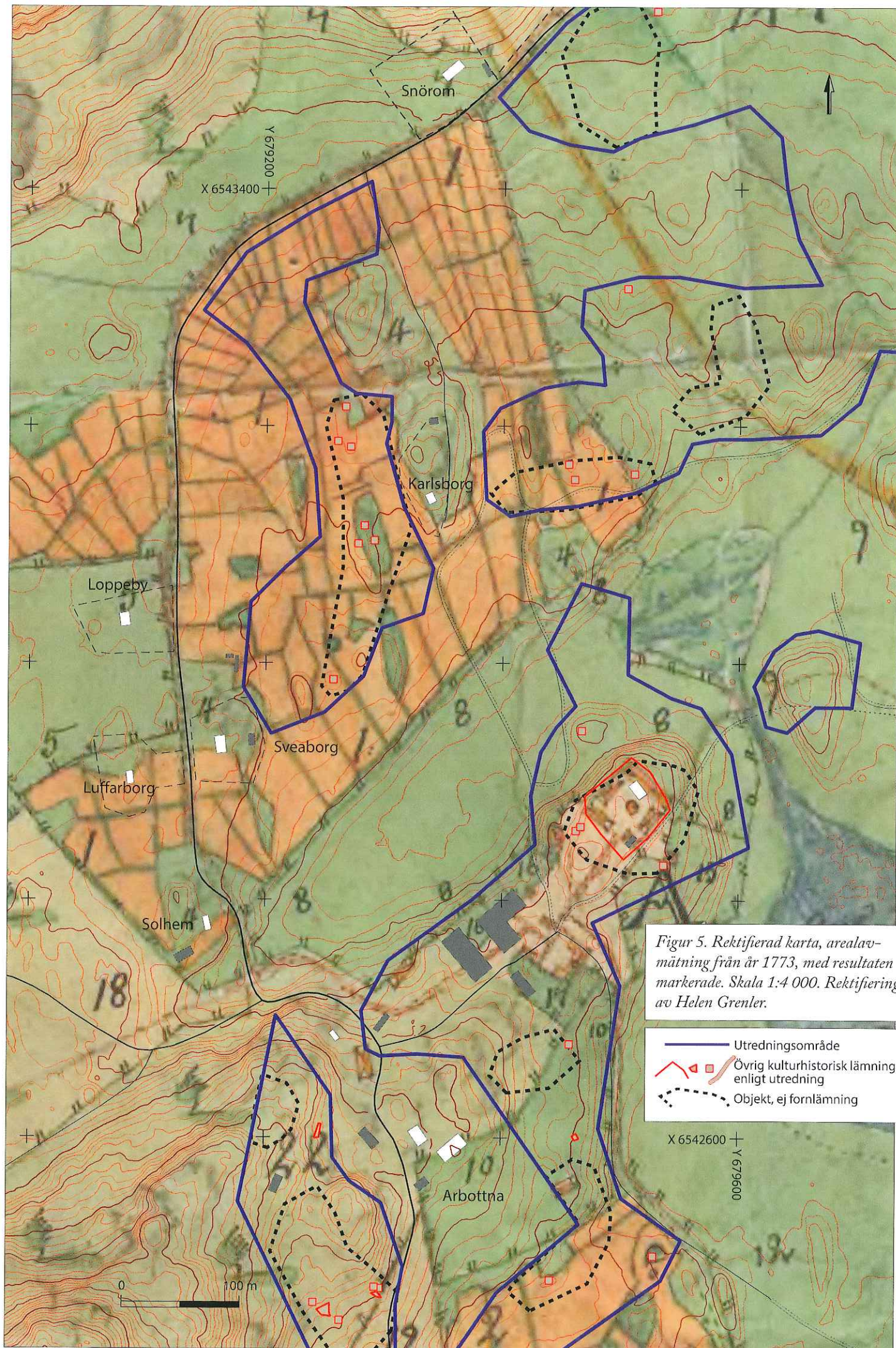
Ytterligare en husgrund återfinns i herrgårdsparken, objekt 209. Den är ett fundament till någon konstruktion, av betong, saknar ingång och är tydligt sentida. Funktionen är okänd.

Figur 3. Objekt-karta över utredningsområdet med objekt och schakt markerade. Baserad på Ekonomiska kartan, blad 9I 8g. Skala 1:4 000.

Figur 4. Rektifierad karta,
 geometrisk avmätning från år
 1638, med resultaten markerade.
 Skala 1:4 000. Rektifiering av
 Helen Grenler.

Figur 5. Riktifierad karta, arealmätning från år 1773, med resultaten markerade. Skala 1:4 000. Riktifiering av Helen Grenler.

- Utredningsområde
- Övrig kulturhistorisk lämning enligt utredning
- - - Objekt, ej fornlämning

Ännu en uthusgrund är belägen i närheten av herrgården, objekt 221. Det är en långsträckt uthusbyggnad av tuktad och naturlig gråsten med okänd funktion. Den finns markerad på 1951 års Ekonomiska karta men saknas på äldre kartor.

Nedanför Högberga är en terrassering, objekt 202, som återfinns på Häradskartan från år 1901. Den är belägen utanför utredningsområdet. I gårdens närhet finns tre röjningsrösen, objekten, se nedan. De är alla av sentida karaktär och det kan inte uteslutas att de härrör från bortröjda husgrunder.

Slutligen registrerades trettiofyra platser med sentida röjningsrösen. De är alla sentida och företrädesvis belägna i åkerkanter eller på impediment i åkermarken. De kommer inte att föras in i FMIS.

Utgår

Nio av objekten, (objekten 241–249), utgår då det inte uppvisade några förhistoriska indikationer vid utredningsgrävningen. Objekten 241–246 samt 248–249 utgjordes av förmodade boplatslägen som valts ut utifrån sina goda topografiska förutsättningar sett ur ett stenålders-, respektive järnålders perspektiv. De utredningsgrävdes med sammanlagt trettiofyra maskingrävda schakt samt fyra handgrävda provgropar på de lägen dit maskinen inte kunde ta sig. Ett objekt, 247, utgjordes av platsen för gårdstomten Södregården. En rektifiering av en 1600-tals karta kan aldrig bli exakt då gården markeras med en relativt stor symbol. Inga spår i form av konstruktioner, äldre kulturlager eller grunder kunde återfinnas och tolkningen blir att ingen del av gårdstomten sträcker sig in i utredningsområdet, gården har sannolikt legat utanför. I den nordöstra delen av objektet påträffades dock en skärva, nu i fragment, av grönglaserad keramik som kan dateras till mitten av 1700-talet (Bäck, muntlig uppgift). Här låg ett stort antal stenar i oordnade anhopningar, som kan tolkas vara undanröjda delar av gården.

Referenser

Nordström, E. 1970. Muskö i gångna tider. Några anteckningar om en skärgårdssockens historia. Kulturnämnden, Västerhaninge.

Muntliga uppgifter

Mathias Bäck, arkeolog. Riksantikvarieämbetet, UV Mitt.

Kartor

Arbottna arealavmätning 1773, 01-Mus-8
Arbottna geometrisk avmätning 1638, A65 2-C6-101-102
Ekonomisk karta 1951, J133- 9I8g 53 Nynäshamn
Häradskartan 1901-06, J12-67-15

Administrativa uppgifter

Riksantikvarieämbetets dnr: 311-1617-2013.

Länsstyrelsens dnr: 4311-10649-2013.

Projektnummer: 12549.

Undersökningstid: 4–5 samt 10–14 juni och 19 juli 2013.

Projektgrupp: Projektledare Wivianne Bondesson, arkeolog John Hamilton samt systemförvaltare Helen Grenler från UV Mitt.

Underkonsulter: BHMAB samt arkeolog Karin Beckman-Thoor från Kraka Kulturmiljö.

Exploateringsyta: 0,527 km².

Läge: Ekonomiska kartan, blad 9I8g Nynäshamn.

Koordinatsystem: Sweref 99 TM.

Koordinater för undersökningsytans sydvästra hörn: E 679050,17,
N 6541403,36.

Höjdsystem: –.

Dokumentationshandlingar som förvaras i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), RAÄ, Stockholm: –.

Fynd: Fyndet har inte sparats (F1).

Bilagor

Bilaga 1. Objekttabell

Objekt nr/ RAÄ nr	Beskrivning	Statusförslag	Kommentar
201	Röjningsröse, 6 m i diameter och 0,3 m h, av 0,1–1 m stora stenar. Höllar i betesmark. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida.
202	Terrassering, 55 m l (NÖ–SV), 0,4–1,2 m h av glesare och tätare lagda 0,4–1 m stora stenar, rundade eller tuktade, någon med borrhål. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Belägen utanför området.
203	Röjningsröse, ca 7x3 m stort, (SV–NÖ) och 0,3–0,4 m högt, av 0,4–1,2 m stora stenar och block. Bevuxet med 2 askar. Tomtmark. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
204	Röjningsröse, ca 8 m i diameter och 0,2–1,5 m högt, beläget i sluttning, av 0,05–1,2 m stora stenar och block samt tegel. Tomtmark. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
205	By/gårdstomt, ca 60x60 m stor (NÖ–SV). Benämnd Högberga på Arbottna 1700-talskarta. Tomtmark med flera synliga grunder ffa SÖ och SV. Bebyggd. Tomtmark. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	
206	Husgrund, historisk tid. Inom ett ca 12x6 m stort område är spridda grundstenar efter hus markerat på 1700-talskarta, 0,15–1 m stora. Höll i betesmark. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	
207	Röjningsröse, 7 m i diameter och 0,3–0,4 m högt, av 0,4–1 m stora stenar och block. Bevuxet med 1 lönn, lövsly och nypon. Impediment med träd och buskar. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
208	Röjningsröse, ca 5x3 m stort (SÖ–NV) och av 0,2–0,3 m stora stenar. Kan ev. vara spridda grundstenar, fler ligger spridd utanför. Impediment med buskar. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
209	Husgrund, historisk tid, 5x5 m stor och 0,4–1 m hög, murad av tuktad sten och betong. Järnplintar i 2 av hörnen. I ena hörnet är en kallmurad stenkonstruktion, ca 1 m stor. F.d. parkmark. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
210	Röjningsröse, ca 12x5 m stort (N–S) och 0,3–1,2 m högt av 0,4–1,3 m stora stenar och block. I flack, NÖ sluttning. F.d. parkmark. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
211	Röjningsröse. Inom en ca 10x10 m stor yta är odlingssten i anhopningar. Stenarna är mellan 0,1–1,2 m stora. Sentida. En enbuske. Skogsmark, blandskog. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
212	Röjningsröse, 3 m i diameter och 0,2 m högt, av 0,2–0,7 m stora stenar. Belamrat med ett nedfallet träd. Skogsmark, blandskog. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
213	Röjningsröse. Inom en ca 10x10 m stor yta är spridd och anhopningar av odlingssten, 0,1–1 m stora. En enbuske. Skogsmark, blandskog. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
214	Röjningsröse, ca 4 m i diameter och 0,2–0,3 m högt. Av 0,2–0,6 m stora stenar. Bevuxet med ett flertal unga alar. Skogsmark, blandskog. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
215	Röjningsröse, ca 6 m i diameter och 0,2–0,4 m högt av 0,2–1 m stora stenar, en del sprängsten. Ett par talltälningar och en liten oxel. Skogsmark, blandskog. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida

Objekt nr/ RAÄ nr	Beskrivning	Statusförslag	Kommentar
216	Röjningsröse, ca 5 m i diameter och 0,3–0,5 m högt av 0,1–1 m stora stenar, många sprängstenar. Några småbuskar. Skogsmark, blandskog. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
217	Röjningsröse, ca 3 m i diameter och 0,2 m högt av 0,2–0,4 m stora stenar. Ett flertal aspar. Skogsmark, blandskog. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
218	Röjningsröse, 2 m i diameter och 0,2 m högt av 0,1–0,4 m stora stenar. Skogsmark, blandskog. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
219	Röjningsröse, ca 3 m i diameter och 0,4 m högt av 0,3–1 m stora stenar och block. Skogsmark, blandskog. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
220	Röjningsröse, ca 4x1,5 m stort (N–S) och 0,2–0,4 m högt av 0,1–1 m stora stenar. En björk och en buske. Skogsmark, blandskog. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
221	Husgrund, ca 14x4 m stor (N–S) med en synlig stenfot av både tuktad och rundad sten, 0,1–0,5 m hög, av 0,2–1 m långa stenar i ett skift. Uthus. Bevuxet med många unga lövträd samt sly. Skogsmark, blandskog. 20 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
222	Röjningsröse, 3 m i diameter och 0,2 m högt, av 0,1–0,4 m stora stenar. Skogsmark, blandskog. 20 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
223	Husgrund, ca 12x8 m stor (Ö–V). Ställvis synlig stenfot, 0,1–0,4 m hög av tuktade och rundade stenar, 0,2–0,7 m stora. Bevuxet med lite lövsly. Skogsmark, blandskog. 20 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
224	Röjningsröse, ca 2 m i diameter och 0,1–0,2 m högt, av 0,1–0,5 m stora stenar, vanligen rundade. Bevuxet med en ask. Skadat av rotvälta. Skogsmark, blandskog. 20 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
225	Röjningsröse ca 2 m i diameter. Och 0,2 m högt, av 0,05–0,3 m stora stenar samt skräp. En lönn. Skogsmark, blandskog. 20 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
226	Röjningsröse ca 2 m i diameter och 0,2 m högt, av 0,1–0,5 m stora stenar. Och tegel, betong mm. Kan eventuellt vara rest av husgrund där objektet är rest av spisröse, fler stenar ligger utanför. Skogsmark, blandskog. 20 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
227	Husgrund, historisk tid. Jordkällare, 6x4 m stor (NNV–SSÖ) och upp till 1,4 m djup. Inre mått ca 3,5x2,5 m stor. Byggt av kallmurad natursten och tuktad sten. Öppning mot SSÖ, delvis igenrasad. Delvis fylld med skräp. Skogsmark, blandskog. 20 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	se objekt 223
228	Röjningsröse, ca 10x5 m stort (N–S) och 0,3–1 m högt av 0,1–0,7 m stora stenar. Bevuxet med unga lövträd och rikligt med slån. Impediment med träd och buskar. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
229	Röjningsröse. På en ca 5x5 m stor yta är koncentrationer av odlingssten, 0,1–0,3 m högt, av ca 0,1–0,4 m stora stenar. Impediment med träd och buskar. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
230	Röjningsröse, 2 m i diameter och 0,2–0,5 m högt, av 0,1–0,7 m stora stenar. Bevuxet med en björk. Impediment med träd och buskar. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
231	Röjningsröse, 4x3 m stort (Ö–V) och 0,3–0,7 m högt av 0,1–0,6 m stora stenar. Beläget i åkerkant. Impediment med träd och buskar. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
232	Röjningsröse, ca 3 m i diameter och 0,1–0,3 m högt, av 0,2–0,8 m stora stenar. Impediment med träd och buskar. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
233	Röjningsröse, ca 3 m i diameter och 0,1–0,3 m högt av 0,05–1,5 m stora stenar och block. Impediment med träd och buskar. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
234	Röjningsröse. På ett impediment, ca 12 m i diameter, är upplagd odlingssten, framför allt längs kanterna, 0,2–1,2 m stora stenar och block. Bevuxet med några nyponbuskar. Impediment med träd och buskar. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
235	Röjningsröse, ca 12x7 m stort och 0,4–1,2 m högt av 0,2–1,2 m stora stenar och block, många sprängda. Bevuxet med lövträd. Impediment, skogsmark i åkerkant. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
236	Röjningsröse. På en ca 7x7 m stor yta är anhopningar av odlingssten, 0,3 m högt av 0,1–0,5 m stora stenar. Bevuxet med några lövträd. Impediment, skogsmark i åkerkant. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
237	Röjningsröse, ca 7x4 m stort (Ö–V) och 0,2–0,4 m högt, av 0,1–0,6 m stora stenar. Bevuxet med lövsly. Impediment, skogsmark i åkerkant. 5 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
238	Röjningsröse. På en ca 10x10 m stor yta är röjningssten, ställvis tätare ställvis glesare, av mellan 0,1–0,7 m stora stenar. Beläget strax N om åkerdike i skogsmark med blandskog. Ytterligare ansamlingar finns i närområdet. 20 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
239	Röjningsröse, 4x2 m stor (Ö–V) och 0,5 m högt av 0,15–1 m stora stenar och block. Bevuxet med en ung tall. Beläget i kanten mellan skogsmark och åker. 20 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
240	Röjningsröse, 2 m i diameter och 0,2–0,4 m högt av 0,3–0,8 m stora stenar, en del sprängsten. Större stenar lagda som kantkedja. Ev gränsmärke. 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	Tydligt sentida
241	Boplatssläp, 265x60 m stort (N–S), beläget i en flack S slutning som i S strax övergår i brantare slutning ner mot sankare område. Inkluderar några lövbevuxna impediment, i övrigt åkermark. Strax öster om läget är gravfältet Muskö 18:1. 5–10 m ö.h.	Ej forn lämning. Utgår	Utredningsgravd med 6 schakt.

Objekt nr/ RAÄ nr	Beskrivning	Statusförslag	Kommentar
242	Boplatsläge, 140x40 m stort (Ö-V), beläget i en flack S sluttning som i S strax övergår i brantare sluttning ner mot sankare område. Norr därom är lövbevuxet impediment, i övrigt åkermark.	Ej fornlämning. Utgår	Utredningsgrävd med 4 schakt.
243	Boplatsläge, 120x40 m stort (NNÖ-SSV), beläget i en flack S sluttning som i S strax övergår i brantare sluttning ner mot sankare område, mellan två högrebelägna skogsområden, ett större i Ö och ett mindre i V. Åkermark.	Ej fornlämning. Utgår	Utredningsgrävd med 3 schakt.
244	Boplatsläge, 120x75 (N-S), beläget på flackt krön i i övrigt tämligen plan åker. Gränisar till skogsområde i N. 20 m ö.h.	Ej fornlämning. Utgår	Utredningsgrävd med 3 schakt.
245	Boplatsläge, 110x85 m stort (NÖ-SV), beläget på krön av utskjutande forntida udde. Nu tomtmark samt betesmark.		
10 m ö.h.	Ej fornlämning. Utgår	Utredningsgrävd med 1 schakt.	
246	Boplatsläge, 70x45 m stort (ÖNÖ-VSV), beläget i flack, tämligen stenfri NÖ-sluttning. F.d. parkmark. 10 m ö.h.	Ej fornlämning. Utgår	Utredningsgrävd med 3 schakt.
247	Läge för gårdstomt, 130x45 m stort (NÖ-SV), beläget i SÖ sluttning, i f.d. parkmark samt betesmark. 10 m ö.h.	Ej fornlämning. Utgår	Utredningsgrävd med 6 schakt.
248	Boplatsläge, 150x70 m stort (NV-SÖ), beläget i pass mellan berg. Exponerar mot N och SÖ. Jämmt, fint underlag, ställvis med sand. Skogsmark, blandskog. F.d. torpläge samt militära byggnader. 15-25 m ö.h.	Ej fornlämning. Utgår	Utredningsgrävd med 7 schakt.
249	Boplatsläge, 60x35 m stort (NNÖ-SSV), beläget på avsatser och plana ytor i NÖ sluttning av berg. Skogsmark, barrskog med hållar. 25-30 m ö.h.	Ej fornlämning. Utgår	Utredningsgrävd med 4 provgropar.
RAÄ Muskö 20:1-2	1) Stensättningsliknande lämning, rund 2 m diameter och 0,2 m hög. Fyllning av 0,15-0,4 m stora stenar. 1 m Ö om nr 1 är 2) Stensättningsliknande lämning, rund, 2 m diameter och 0,1 m h. Fyllning av 0,05-0,5 m stora stenar. Delvis övermossade. Beväxt med askar och en en. Odlingsrösen. NÖ-luttning av bergig morän. Åkerholme 10 m ö.h.	Övrig kulturhistorisk lämning	

Bilaga 2. Schakttabell

S nr/Pg nr	Obj. nr	Beskrivning	Anläggningar och fynd
S1	241	14x2,5 m stort (SV-NÖ) och 0,3-0,4 m djupt. Ploglager 0,2-0,3 m tjockt, därunder lera, en 0,5 m stor sten, några 0,1 m stora stenar samt ett stenlyft.	
S2	241	12x2,5 m stort (N-S) och 0,2-0,4 m djupt. Ploglager 0,2-0,3 m tjockt, därunder ställvis grusbemängd lera, en 0,4 m stor sten, enstaka småstenar, upp till 0,1 m stora.	
S3	241	15x2,5 m stort (N-S) och 0,3-0,4 m djupt. Ploglager 0,2-0,3 m tjockt, därunder lera, i S silt, enstaka 0,1 m stora stenar.	Fynd av Järn+borrtapp i ytvittrad marmor.
S4	241	18x2,5 m stort (N-S) och 0,2-0,3 m djupt. Ploglager 0,2 m tjockt, därunder lera/siltig morän med 0,1-0,4 m stora stenar, 5 sten lyft.	
S5	241	2,5x1,5 m stort (N-S) och 0,2 m djupt. Ploglager 0,15 m tjockt, därunder siltig morän med 0,1-0,4 m stora stenar.	
S6	248	9,5x2,5 m stort (NV-SÖ) och 0,1-0,4 m djupt. Sandig/grusig morän med 0,02-0,15 m stora stenar, håll i NV.	Kol/sot/skräp
S7	248	11x2,5 m stort (N-S) och 0,15-0,4 m djupt. Mylla/skräp 0,15 m tjockt, därunder sandig/grusig morän med 0,02-0,5 m stora stenar. Mycket skräp.	
S8	248	7x2,5 m stort (Ö-V) och 0,15-0,4 m djupt. Ploglager 0,2 m tjockt, sen grusig morän med rikligt med 0,02-0,5 m stora stenar, håll i Ö. Skräp i ploglagret.	
S9	248	4x2,5 m stort (Ö-V) och 0,2-0,4 djupt. Mylla/skräp 0,2-0,3 m tjockt sen siltig morän med rikligt med 0,02-0,5 m stora stora stenar. 1,2 m stort block i NV.	
S10	248	7,5x2,5 m stort (Ö-V) och 0,2-0,4 m djupt. Mylla 0,2 sen siltig grusig morän med 0,02-0,5 m stora stenar, lite skräp.	
S11	248	1,5x1,2 m stort (Ö-V) och 0,4 m dj. Mylla 0,2 sen grus med 0,02-0,3 m stora stenar. Tegel, glas, porslin. Sentida	
S12	248	4,5x1,2 m stort (NÖ-SV) och 0,2-0,3 m djupt. Mylla 0,15-0,2 m tjockt sen sandig morän med 0,05-0,4 m stora stenar. Dike i mitten.	
S13	247	4x2,5 m stort (NÖ-SV) och 0,1-0,2 m djupt. Mylla med grus och småsten, berg i dagen, tegel, glas, järn, sentida.	
S14	247	1,5x1,2 m stort (Ö-V) och 0,1-0,3 m djupt. Mylla 0,1-0,2 tjockt sen berg i dagen i V, grusig morän i Ö, med 0,02-0,2 m stora stenar.	
S15	247	10x2,5 m stort (NV-SÖ) och 0,2-0,4 m djupt. Mylla 0,2-0,3 m tjockt sen siltig/grusig morän med 0,02-0,6 m stora stenar, håll i V.	F1. Keramik. Grönt gods (1750-tal) Tegel

S nr/Pg nr	Obj. nr	Beskrivning	Anläggningar och fynd
S 16	247	21x2,5-4 m stort (Ö-V) och 0,2-0,5 m djupt. Mylla 0,2-0,5 tjockt, sen sand, lera i Ö, med 0,02-1 m stora stenar. Skräp i V. Tegel, porslin, järn, glas.	
S 17	247	2,5x1,2 m stort (N-S) och 1 m dj. Mylla 0,6 m tjockt med 0,1-1,2 m stora stenar, sen lera. Tegel, järnrör.	
S 18	247	8x2,5 m stort (Ö-V) och 0,2-0,4 m djupt. Ploglager 0,2-0,3 m tjockt sen lera. Centralt diagonalt var sentida kulturlager, 0,1-0,15 m tjockt med kol, sot, tegel skärvig sten.	
S 19	242	10x2,5 m stort (Ö-V) 0,2-0,4 m djupt. Ploglager 0,2 m tjockt sen lera.	
S 20	242	7,5x2,5 m stort (N-S) och 0,2-0,4 m djupt. Ploglager 0,2 m tjockt sen lera, någon sten, 0,1 m stor.	
S 21	242	9x2,5 m stort (Ö-V) och 0,2-0,3 m djupt. Ploglager 0,2 m tjockt, sen lera i Ö, håll och silt i V. Någon sten, 0,1 m stor.	
22		(Felnumrering)	Utgår
S 23	242	7,5x2,7 m stort (SV-NÖ) och 0,2-0,3 m djupt. Ploglager 0,2 m tjockt, sen lera, med enstaka 0,1 m stora stenar.	
S 24	243	8x2,7 m stort (ÖNÖ-VSV) och 0,15-0,4 m djupt. Ploglager 0,2 m tjockt sen lera, med enstaka 0,1-0,4 m stora stenar, 1 tegel.	
S 25	243	8x2,7 m stort (N-S) och 0,2-0,4 m djupt. Ploglager 0,2 m tjockt, lera, sen silt, enstaka 0,1-0,6 m stora stenar	
S 26	243	8,5x2,7 m stort (Ö-V) och 0,2-0,3 djupt. Ploglager 0,2 m tjockt sen lera med enstaka 0,1-0,2 stora stenar.	
S 27	244	15x2,5 m stort (N S) och 0,3-0,4 m djupt. Ploglager 0,2-0,3 m tjockt sen sand i N, silt, grus, småsten i S, enstaka 0,1-0,4 m stora stenar, stenlyft, djuptag.	
S 28	244	7x2,5 m stort (NÖ-SV) och 0,4 m djupt. Ploglager 0,25 m tjockt sen sand med enstaka 0,1-0,15 m stora stenar. Ett par stenlyft.	
S 29	244	7x2,5 (NÖ-SV) och 0,2-0,3 m djupt. Ploglager 0,2 m tjockt sen grusig silt, ett par stenlyft.	
S 30	241	3,5x2,5 m stort (NÖ-SV) och 0,15-0,3 m djupt. Mylla 0,15 m tjockt, sen siltig morän med 0,02-0,2 m stora stenar, enstaka 0,4 m stora stenar.	
S 31	241	3x1,2 m stort (NNÖ-SSV) och 0,1-0,2 m djupt. Mylla 0,15 m tjockt sen sandig morän med 0,05-0,3 m stora stenar med enstaka 0,6 m stora stenar.	
S 32	245	11,5x6 m stort (N-S) och 0,2-0,3 m djupt. Mylla 0,2 m tjockt sen siltig morän med 0,02-0,4 m stora stenar. Ett 5-tal små stenlyft/stolphål.	
S 33	246	7,5x2-2,5 m stort (N-S) och 0,2-0,4 m djupt. Mylla 0,2-0,3 m tjockt sen moig morän med grus, småsten <0,4 m stora. Håll i N. Tegel+skräp	
S 34	246	5,5x2,5 m stort (N-S) och 0,2-0,4 m djupt. Mylla 0,2-0,3 m tjockt, sen moig morän med 0,02-0,4 m stora stenar. Block i S.	
S 35	246	5x2,2 m stort (Ö-V) och 0,2-0,4 m djupt. Mylla 0,2-0,3 m tjockt sen siltig morän med 0,02-0,4 m stora stenar.	
Pg 1	249	1x1 m stort (NÖ-SV) och 0,2-0,15 m djupt. Ris/torv 0,15 m tjockt, därunder mycket rikligt med rötter, sen moig morän med rikligt med 0,01-0,15 m stora stenar, mest små.	
Pg 2	249	0,7x0,7 m stort i toppen, 0,5x0,5 m stort i botten (NÖ-SV) och 0,4 m djupt. Ris/torv 0,3 m tjockt, extremt rikligt med rötter, sen sandig, hårt packad morän med rikligt med småsten < 0,05 m stora samt flera 0,1-0,25 m stora stenar. I botten var ett lager kol/sot efter skogsbrand.	
Pg 3	249	1x1 m stort (NÖ-SV) och 0,15-0,2 m djupt. Ris/torv 0,1-0,14 m tjockt sen sandig morän med enstaka småsten. En 0,3 m stor sten. Håll i N.	En patronhylsa.
Pg 4	249	1x1 m stort (NV-SÖ) och 0,3-0,4 m djupt. Ris, torv 0,2-0,3 m tjockt sen grusig/sandig morän lite med småsten, måttligt med 0,1 m stora stenar samt en 0,3 m stor sten.	

Bilaga 3. Fyndtabell

Fnr	Obj.nr	S nr	Typ	Vikt i g
1	247	15	Keramik, grönglaserat lergods av fat, 5 fragment av ursprungligen 1 bit. Datering till 1750-talet. Ej sparat.	35,4

Arbottna på Muskö

På uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholms län har Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska uppdragsverksamheten, UV Mitt genomfört en arkeologisk utredning inom delar av Arbottna 1:28, Muskö socken, Haninge kommun i Södermanland.

Totalt 50 objekt registrerades varav en lokal med två objekt var registrerade i FMIS sedan tidigare (Muskö 20:1–2).

Av nyregistreringarna var 40 övriga kulturhistoriska lämningar, i detta fall framför allt sentida röjningsrösen men även sentida bebyggelselämningar av olika slag.

